

ЗОЕ АЛДЕРТОН

НИК КЕЈВ: ПУТОВАЊЕ ОД АНГЛИКАНСКОГ БОГА ДО ХРИСТА СТВАРАОЦА

Увод

Иако је јавна слика о Нику Кејву далеко од понизне побожности, текстови његових песама садрже фреквентне референце на библијске догађаје, места и теолошке теме. Овај рад образлаже чињеницу да Ник Кејв не посеже за хришћанским темама како би на темељу њих остварио вредности равне ефекту шока, већ су оне више показатељ његових искрених и врло особених верских уверења. Кејвов духовни развој пратиће се од религиозне догме својствене његовом детињству до његовог данашњег одбијања институционализованог хришћанства. Рад ће оцртати Кејвову удаљену везу са Богом англиканске цркве и сазревајућу литарарну присност са *Библијом* остварену захваљујући њеним моћним лингвистичким квалитетима. Настојаћу да покажем како Кејв употребљава писање као средство самодефинисања и самоочувања, као својеврстан противотров за тугу и начин да побегне од осредњости, просечности. Ове позитивне црте писања ће потом бити доведене у везу са исходима обично изведеним из религиозног понашања. Овај текст ће такође објаснити Кејвову заокупљеност креативним Христовим моћима, које су афирмисане упркос његовом порицању Христове божанске природе. Стваралачке сарадње и инспирација искрсла у заједничким напорима, кроз групни рад, биће осветљене онако како их је Кејв разумевао – као манифестацију Христовог позива на имагинативну интеракцију. Овакво егзистенцијално разумевање навело је Кејва да досегне за мотивом љубавног лудила не би ли се одбранио од просечности. Стихови пуни бруталности тако више функционишу као начин лингвистичког уздизања

од земаљског, поганог и оскудног живота ка царству светог него као слављење насилништва. Рад ће, такође, истраживати разлоге Кејвовог одбијања цркве као званичне институције. Уместо да схвати хришћанске институције као капију на путу спасења, Кејв не одобрава њихову ласкаву и на често недовољним или погрешним информацијама засновану догму. Удаљавајући се од чврстине цркве, Кејвова вера биће маркирана као колебљива, егзистенцијална и несигурна. Кејвови неправоверни погледи на Бога као силу која нити чини интервенције у људском животу нити захтева морално савршенство такође ће у овом тексту бити испитани. За Кејва вера представља искуствену снагу, а не посвећеност ортодоксним уверењима. Биће подједнако расветљен Кејвов концепт реципрочне повезаности са Богом у оквиру којег људска бића укључују Бога у свој живот посредством својих креативних капацитета и маште.

Ник Кејв (1957): биографски детаљи

Премда је лична историја Ника Кејва обележена бесом, насиљем, љубавним аферама под будним оком јавности и хероинском зависношћу, његова аутобиографска сећања откривају нарастајуће поштовање према вери и његово интимно путовање у погледу духовног сазревања. Кејвове ране успомене тичу се англиканског хора којем се придружио када је имао осам година. Упркос учешћу у англиканским богослужењима, која су подразумевала неколико посета цркви током недеље, Кејв се осећао удаљеним од садржаја проповеди. Тврдио је: „Бог којег чујем како тамо проповеда деловао је слабашан, стран и неизвестан.”¹ Инспирирано књижевношћу, Кејвово унутрашње биће више је заносила снага језика. Од својих раних година Кејв је осећао да уметност има способност да га заштити од земаљског. Његове ране песме настајале су под утицајем књига које је Кејв у тим тренуцима читао.² Поново је открио Бога у уметничкој школи, где се изучавао традиционални курикулум, напуштајући убрзо предавања која нису имала слуха за његову наклоност ка порнографији, романици као уметничком правцу и готским иконама.³ Без обзира на његово осећање отуђености, уметничка дела која је Кејв проучавао евоцирала су сећања из детињства на библијске приче и подстакле га да посегне за цепним издањем Библије краља Џемса. Садржај га је одушевљавао. Кејв

¹ Nick Cave, ‘The Flesh Made Word’, in *The Secret Life Of The Love Song & The Flesh Made Word: Two Lectures By Nick Cave* (London: Mute Records, 2000).

² Cave, ‘The Flesh Made Word’.

³ Max Dax and Johannes Beck, *The Life and Music of Nick Cave*, trans. I. Minock (Berlin: Die Gestalten Verlag, 1999), p. 15.

се сећа: „Убрзо сам нашао у тешкој, жилавој прози *Сѿароѿ завейѿа* савршенство језика, истовремено мистериозног и познатог, који не само да је рефлектовао стање ума у којем сам тада био већ је активно снабдевао подацима моје уметничке подухвате.”⁴

Од тог момента Кејвов *oeuvre* био је прожет библијским призорима насиља и јеретичким хришћанским темама. Језик *Сѿароѿ завейѿа* био је одговарајући израз Кејвовог беса. Признао је: „Бог *Сѿароѿ завейѿа* деловао је окрутан и злобан и волео сам ту хировитост са којом је он био у стању да збрише целе народе.”⁵ Кејв је нарочито био склон таштом и неповерљивом Богу *Књиѿе о Јову*. У текстовима његових песама искрсава језик *Сѿароѿ завейѿа* прожет новом, гневном енергијом. Агресивност његовог првог бенда *The Birthday Party* изродила се управо кроз креативно каналисање злонамерног и непријатељског Бога. Веровао је: „Бог не говори само мени, него и кроз мене и његов дах заудара. Био сам канал за Бога који говори језиком записаним у љутини и блувању.”⁶ Упркос његовој страственој реакцији, оваква његова спиритуална фаза била је кратког века. Након распадања бенда и читања *Сѿароѿ завейѿа*, Кејв посеже за *Новим завейѿом* доживљавајући стваралачки препород. Убрзо је био опчињен Исусом, „том чудноватом фигуром која наткриљује јеванђеља, тим болником”⁷ Ово откриће навело је Кејва да ствара нежнију и у већој мери интроспективну музику и, што је најважније, да уобличи своја необична религиозна становишта. Христов живот Кејв је описао као „лет имагинације”⁸ имајући том приликом на уму и сопствене креативне капацитете. Разумевао је Исуса „као човека од крви и меса изузетно повезаног са стваралачким снагама у себи, толико отвореног према својој блиставој, пламтећој имагинацији да је, најзад, постао физичко отелотворење те силе: Бог. У Христу духовни отисак подешен је тако да и ми сами можемо постати боголики”⁹ Кејв је тако, посредством Христове фигуре, био у стању да повеже стваралачку машту са религиозном имагинацијом.

Снаѿа библијскоѿ ѿекста

Основна библијска прича из Кејвове духовне перспективе односи се на наратив о прелубници осуђеној на каменовање по

⁴ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁵ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁶ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁷ Cave, ‘The Flesh Made Word’. Одредница *болник* (*Књиѿа ѿорока Исаије*, 53: 3) пандан је изразу „the man of sorrows” у оригиналном тексту (прим. прев.).

⁸ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁹ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

Мојсијевом закону, како је забележено у *Јеванђељу по Јовану*. Овај знаменити пасаж описује јавну осуду грешне жене коју је Исус заштитио позивајући прогонитеље да се изјасне који од њих није згрешио. Кејв је фокусиран на Христов физички покрет док се повијао земљи како би писао прстом по песку. Он је убеђен да се у овом повијању препознаје Исусова унутрашња комуникација са Богом, његово повезивање са стваралачким силама како би пронашао одговор који ће поништити руљу. Кејв верује да је Христ демонстрирао „моћ стваралачке имагинације да се избори са свим непријатељима. Показао је да смо заштићени струјом сопствене имагинације”.¹⁰ Кејв подједнако користи наратив као протест против књижевника и фарисеја оптерећених формалним редом и религиозним законитостима. Тврди да „Христ њих види као непријатеље имагинације који непрекидно блокирају духовно удизање људи држећи их заточеним у теолошким цепидлачењима, интелектуализму и праву”.¹¹ Ова религиозна правила Кејв доживљава као препреку ка просветљењу и креативности ума; појединац не успева да се уздигне уколико је спутан „ланцима религиозне јуриспруденције”.¹² У Кејвовом објашњењу ове приче и његовој реакцији спрам њених актера испитане су три кључне теме у погледу његових религиозних убеђења. Најпре, Кејв показује стваралачку манифестацију Бога на земљи путем слике Христа који шкраба по песку. Снага ове божанске креативности огледа се у заштитништву и личној помоћи, другој значајној компоненти његових религиозних ставова. Трећа тема подразумева јасно противљење формалним институцијама религије и њиховој штетној озаконењој догми. Ове се фигуре – носиоци религиозног ауторитета – позиционирају на место недвосмислених непријатеља Христовог учења. У светлу овакве интерпретације хришћанства Кејв се опажа као човек посвећен креативности и језику религије, али дубоко сумњичав у погледу званичних религиозних институција.

Кејвов приступ духовности је истински литераран. Тврди је: „Почео сам да читам *Библију* и у бруталној прози *Сџароџ завешта*, у осећању које подстичу његове речи и целокупна његова фигуративност, нашао сам неисцрпан извор инспирације.”¹³ Премда је врло рано показао своју ненаклоност хришћанској цркви, његово поштовање библијске прозе било је очевидно још у раним годи-

¹⁰ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

¹¹ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

¹² Cave, ‘The Flesh Made Word’.

¹³ Nick Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’, In *The Secret Life Of The Love Song & The Flesh Made Word: Two Lectures By Nick Cave* (London: Mute Records, 2000). Првобитно писано за: Vienna Poetry Festival (1998).

нама. Уживао је у начину на који је *Библија* написана непрекидно и врло пажљиво трагајући за занимљивим обртима њене фразе. Проналазио је задовољство у неоправданом понашању Бога, за којег је тврдио да је „помало мангупаст јер су људи толико патили под његовом влашћу”.¹⁴ С обзиром на то да је књижевност представљала релевантну компонентну Кејвог живота, његова задивљеност заветним списима и јеванђељима била је тако више последица њихових литерарних квалитета него присутних порука о спасењу или моралних закона. Кејв је био поносан на своје књижевношћу оплемењено порекло: „Мој отац био је наставник енглеског језика. Његов приступ енглеској литератури био је готово опсесиван, а његова крв тече мојим венама.”¹⁵ Очева драматична читања *Лолите* и сцене убиства из *Злочина и казне* запамћене су са изразитом љубављу.¹⁶ Кејв истиче: „Мој отац је у својој вољеној књижевности заправо трагао за Богом. Литература га је заносила, одвојила од свакодневног, сместила изнад просечности и приближила божанској есенцији ствари.”¹⁷ У Кејвове омиљене књиге убрајају се *Сабрана дела Свете Терезије Авилске*, *Сабрана дела Светиоџ Јована од Крстиа* и Батлерови *Животији светица*, које је набавио 1980. године. Кејв примећује: „Поседовао сам прилично знање о свецима и свему што су поднели.”¹⁸ Кејвово читање *Библије* је тако аналитичко и изузетно информисано. Сећао се: „Уживао сам упоређујући различите приче, различита јеванђеља... Имао сам веома академски приступ целој проблематици... И данас је (*Библију*, прим. прев.) читам свакодневно и знам је врло добро.”¹⁹ Читајући *Јеванђеље њо Марку*, Кејв је истакао да су лингвистички квалитети у опису Христових искушења „моћни захваљујући мистериозној једноставности и скромности”²⁰ и у том слављењу Христа Кејв је скретао пажњу не толико на Христове божанске моћи колико на његове „блиставе речи”.²¹

¹⁴ Anon., Interview from Revue [1994], *Revue* (December 1994), at http://www.nickcave.com/index.php?option=com_content&task=view&id=46&Itemid=29. Accessed 02/02/2010.

¹⁵ Ohad Pishof, 'Interview', trans. Noam Yatsiv, Yediot Ahronot (April 6, 2001), at http://www.nickcave.com/index.php?option=com_content&task=view&id=72&Itemid=29. Accessed 02/02/2010.

¹⁶ Cave, 'The Flesh Made Word'.

¹⁷ Cave, 'The Flesh Made Word'.

¹⁸ Janine Barrant and James Fox, *Nick Cave Stories* (Melbourne: The Arts Centre: 2007), p. 18.

¹⁹ Anon., 'Interview from Revue [1994]'.

²⁰ Nick Cave, 'Introduction to the Gospel According to Mark', in *Revelations: Personal Responses to the Books of the Bible*, ed. Richard Holloway (New York: Canon Gate, 2005), p. 243.

²¹ Cave, 'Introduction to the Gospel According to Mark', p. 244.

Кејв је креативност такође означио као личну потребу, тврдећи: „Писање је моја насушна нужда, начин да себе одржавам у форми.”²² Писање се тако схвата као средство самодефинисања и самоочувања – без те креативности Кејв би осећао како је „мањи као људско биће”.²³ Списатељски чин функционише као противотров за сву патњу и конфузију. Кејв објашњава да су хаотични моменти у његовом животу неретко резултовали врло спиритуалним и у емоционалном смислу суптилним делима у којима се сам процес писања доживљава као баласт.²⁴ Писање такође учествује у лоцирању и очувању сећања: „Већина мојих песама писана је о другим људима; певам како бих сећање на те људе учинио живим, трајним.”²⁵ Поред тога што може имати улогу помоћног животног пасажа, писање подједнако меморише прошлост и приписује значење променљивостима. Кејв креативност такође доживљава као бег од просечности: „Када пишем, осећам да сам духовно усхићен. Постајем ближи Богу, издижем се изнад осредњости, монотоне, плитке земаљске егзистенције.”²⁶ Он повезује божанску инспирацију са стваралачким чином сматрајући сопствено биће својеврсним каналом кроз који Бог може да проговори: „Моја је одговорност да седнем за клавир и узем оловку и папир. Све остало почива на Богу или инспирацији. *Немам* никакву контролу над оним што може да се деси. Неко други извршава читав посао – тог другог називам Богом. Стога, уколико не бих сео за клавир, то би било равно порицању Његовог гласа.”²⁷ Кејв тако има пасивну улогу: „Шта год да се деси са песмама и начином њиховог настанка, изван је моје контроле. Не одлучујем какву врсту песме ћу написати пре него што уопште приступим целом процесу.”²⁸

Уместо тога, Кејв осећа да се његов задатак огледа у обезбеђивању окружења погодног за инспирацију.²⁹ Примећује да се од

²² Neil McCormick, ‘Nick Cave: Part of Me is Screaming to Get Out’, *The Telegraph* (July 17, 2008), at <http://www.telegraph.co.uk/arts/main.jhtml?xml=/arts/2008/07/17/bmcave117.xml> Accessed 02/02/2010.

²³ Anon., ‘Nick Cave: Dark Star’, *The Big Issue UK* (January 15, 1995), at http://www.nickcave.com/index.php?option=com_content&task=view&id=51&Itemid=29. Accessed 27/7/2009.

²⁴ McCormick, ‘Nick Cave: Nick Cave: Part of Me is Screaming to Get Out’.

²⁵ G. W. McLennan, ‘Interview’, *Juice Magazine* (March, 1993), at http://www.nickcave.com/index.php?option=com_content&task=view&id=41&Itemid=29. Accessed 02/02/2010.

²⁶ Anon., ‘Nick Cave: Dark Star’.

²⁷ Anon., ‘Interview’, *Telemoustique* (July, 1998), http://www.nickcave.com/index.php?option=com_content&task=view&id=66&Itemid=29.

²⁸ Pishof, ‘Interview’.

²⁹ Pishof, ‘Interview’.

уметника очекује да „остане отвореног ума, у стању у ком је способан да прими информације и инспирацију”.³⁰ Евоцирајући Вилијама Блејка, Кејв тврди: „Ја сам ништа не чиним. Једино што уперим проклети прст и допустим Светом духу да обави остало.”³¹ Кејв себе види као медијум Бога, који постиже стваралачки успех посредством прихватања божанске стимулације. Чак и његова сценска извођења укључују ту појаву каналисања библијске инспирације. Описујући утицај који је *Стиари завети* остварио на бенд The Birthday Party, Кејв се присећа: „Све што је требало да урадим било је да изађем на сцену, отворим уста и дозволим Божјој струји да се проломи кроз мене. Потоп, ватра и жабе тад су излазили кроз моје ждрело.”³² Опажајући себе као канал вољан да прихвати стваралачку моћ, Кејв остаје неспособан да опише основне механизме уткане у сам процес настајања његове музике. Он једноставно сматра да је „стваралаштво највећа животна мистерија”.³³

Док Кејв слави креативни чин истичући да „одређену врсту песама може да напише чак и у сну”,³⁴ чини се да постоји елемент напорног рада у његовој уметности. Писање песама је, како Кејв тврди, за њега најтежа активност.³⁵ Рад на стиховима доживљава као патничку уметничку форму која му оставља минималну дозу ужитка.³⁶ Кејв митологизује списатељске тегобе посредством поређења са животињама и паразитским квалитетима. Бабуни, непријатељи стваралаштва, заједно са крдом хијена представљају прилично некорисне факторе у стваралачком процесу. Највише од свих се плаши лосова, описујући њихове „дубоке, безнадежно завијајуће одјеке свуда по просторији”.³⁷ Премда би његова инспирација могла бити натприродна, Кејвов креативни процес не иде увек тако глатко. Упркос личним фрустрацијама услед писања песама, Кејв нарочито цени јавни аспект деловања који подразумева рад са осталим музичарима. Причајући о свом бенду, Кејв је истакао: „Оно што највише од свега волим је моменат стварања нечег новог, неке мале ствари, акорда или речи, које се потом проследи бенду у чијем окриљу те ситнице даље расту. У томе се препознаје нарочита великодушност – када људи приступе раду и учине

---

³⁰ Anon., ‘Interview’, *Telemoustique*.

³¹ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

³² Cave, ‘The Flesh Made Word’.

³³ Anon., ‘Interview’, *Telemoustique*.

³⁴ Graeme Hammond, ‘Cave Digs up Another Winner’, *The Herald Sun* (March 2, 2008).

³⁵ S. Smith, ‘Nick Cave’, in *Lyrics: Writing Better Words for Your Songs*, ed. Ricky Rooksby (San Francisco: Backbeat Books, 2006), p. 48.

³⁶ McCormick, ‘Nick Cave: Nick Cave: Part of Me is Screaming to Get Out’.

³⁷ Barrand and Fox, *Nick Cave Stories*, pp. 82–83.

нешто са иницијалном идејом. Постоји у свему томе радосни аспект због којег људи, најзад, и стварају музику.³⁸

Ова стваралачка размена и инспирација могу се упоредити са Кејвовим омиљеним библијским пасажом из *Јеванђеља по Матијеу* (18: 20): „Јер гдје су два или три сабрани у име моје ондје сам ја међу њима.”³⁹ Кејв верује да је Христ окупљајући људе скретао пажњу и на присуство језика. Сматра да заједничко дељење језика и креативности дозвољава да се Бог појави у материјалном свету: „Баш као што смо и сами божанске творевине, тако заузврат ваља да и сами стварамо. Божанском је потребно дати слободу да протекне кроз нас, кроз језик, комуникацију, кроз нашу машту. Верујем да је у овоме оличена наша духовна дужност која нам је јасно предочена посредством Христовог примера. Кроз нас Бог проналази Његов глас.”⁴⁰ Кејв приписује изузетну вредност уметничкој комуникацији тврдећи: „Веома сам срећан кад чујем да мој рад инспирише друге писце и сликаре. То је најлепши комплимент, највећа награда. Уметност увек треба да буде размена.”⁴¹ Креативност он разумева као божански, свети чин, начин исказивања Бога и реверзибилни животни дар.

*Религиозно искуство и духовна утеха произашла
из стваралачког чина*

Божанствени доприноси креативности фигурирају као заштитна сила у Кејвовом приватном животу: „Саме песме, тај мој вијугаст, ишчашен скуп тужнооке деце, уједињују се и, штитећи ме на свом путу, чине ме живим. Оне су сапутници душе, воде у егзил, спасавају неодољиву чежњу за оним што није од овога света.”⁴² Кејвов отац погинуо је 1978. године у саобраћајној несрећи.⁴³ Сам Кејв писање описује као начин превазилажења туге: „Моји уметнички напори били су усредсређени на покушај да артикулишем природу тог скоро опипљивог осећаја губитка који је испунио мој живот. Огромна дубока рана отворила се усред мог света у трену изненадне очеве смрти када ми је било деветнаест година. Писањем сам научио да испуним ову празнину.”⁴⁴

Уметничка активност, по свему судећи, Кејву доноси утеху и испуњење неретко стечено и кроз религиозне облике понашања.

³⁸ McCormick, ‘Nick Cave: Nick Cave: Part of Me is Screaming to Get Out’.

³⁹ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

⁴⁰ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁴¹ Anon., ‘Interview’, *Telemoustique*.

⁴² Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

⁴³ Ian Johnston, *Bad Seed: The Biography of Nick Cave* (London: Abacus, 1996), p. 57.

⁴⁴ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

Баш као што је стваралаштво одагнало тугу, тако је и Кејвова туга инспирисала његово писање. Кејв се присећа: „Губитак је у мом животу створио вакуум, простор у којем су моје речи почеле да плутају, сакупљају и проналазе своју сврху.”⁴⁵ Он има потребу да објасни и разуме осећања попут губитка и чежње која су искрсавала током целокупног његовог живота. Кејв подједнако повлачи паралелу између Христа и себе путем идеје о вези оца и сина. Очево високо вредновање књижевности он тако доживљава као стазу што води Богу, „све чему ме је отац научио деловало је као припрема за његов сопствени одлазак. Писање ми је отворило директан приступ имагинацији, инспирацији и, најзад, Богу”.⁴⁶ Кроз своју континуирану креативну потрагу Кејв „попут Христа, долази у име оца како би Бога учинио живим”.⁴⁷

Упркос христолошком фокусу у његовом животу, Кејвови специфични теолошки закључци и ненаклоност према званичним религиозним установама резултовали су алијенацијом од хришћанске заједнице и њених институција. Упућујући на *Јеванђеље њо Маџеју* (23: 13), Кејв ламентира: „Тешко вама књижевници и фарисеји, лицемјери, што затварате царство небеско од људи.”⁴⁸ Његови ставови поводом моралности даље га дистанцирају од званичних институција које промовишу и одгонетају библијске етичке постулате. Кејв се питао како инспирација и Бог могу бити морални. Морал је од стране фарисеја и цркве категоризован као обавезујући закон који стоји насупрот слободу ума и његових стваралачких снага. У ономе што се вероватно може означити његовим најисцрпнијим и најбистријим резимеом личне вере, Кејв је разоткрио:

Ја сам верник. Не идем у цркву. Не припадам ниједној нарочитој религији, али верујем у Бога...

Одувек сам имао ту веру, чак и када, у извесним временима, то нисам био у могућности да тврдим са оваквом уверљивошћу. У мом животу се ништа особито није догодило. Нисам доживео откриће. Веровање у Бога, по мојим уверењима, не мења живот; оно није ни препрека ни олакшање. Нема никаквог утицаја на моје понашање. Нема апсолутно ништа са моралом, већ искључиво са слободом и инспирацијом. За многе људе вера би требало да аутоматски диктира modele понашања, укаже на пут ка светости. Далеко од оваквих поузданости, моја је вера сачињена од сумње.⁴⁹

⁴⁵ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

⁴⁶ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁴⁷ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁴⁸ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁴⁹ Anon., ‘Interview’, *Telemoustique*.

Оваквим приступом Кејв раздваја веру у Бога од вере у пуноважност организоване религије. Веру сматра личном одлуком која не треба да почива на дубоком открочењу или непоколебљивој уверености. Вера, према његовом схватању, не води ка моралном или ритуалном. Уместо тога вера у Бога повезана је, према Кејвовом уверењу, са „слободом и инспирацијом”.

У оваквом одбијању религиозних закона Кејв се држи неортодоксног мишљења у погледу Христа и његове божанске природе: „Не верујем у безгрешно зачеће нити у васкрсење. Али верујем да је Христ, онакав какав је био, поседовао невероватан капацитет да артикулише сопствени систем идеја и у томе препознајем његову величанственост.”⁵⁰ Много више од величања светог натприродног рођења, смрти и васкрсења Христовог, Кејв се фокусира на његов живот и учење – онако како је оно исказано у јеванђељима, славећи успомену на Христа и не одвајајући га од његове људске природе. Кејв је указао на сумње и муке што их блиска веза са хришћанском заједницом носи упркос снажним религиозним подтоновима његове музике и личних тврдњи. Истакао је:

Себе не доживљавам као хришћанина... Читао сам о ономе што именују радикалним хришћанством, које подразумева неверовање у Бога и веровање у Христа, али чак и такав став имлицира одређени изазов у погледу самог стила живота; да би неко био хришћанин потребно је да усвоји нарочит начин живљења, а у овом тренутку себе сматрам неспособним за такво нешто.⁵¹

Кејв је свестан тешкоћа које опредељење верника изван круга цркве или доктрине доноси. Понекад он исказује жалост због ове одвојености:

Могоа бих једноставно да кажем: „Ја сам католик” и то би било то. Не бих морао да се трудим да објасним свој духовни идентитет. Знали бисте тачно одакле потичем. У томе се огледа узрок моје злосретне ситуације која изискује дефинисање моје повезаности са Богом која се непрекидно мења и развија.⁵²

Он увиђа вредности лакоће прихватања одређене цркве, у чијем окриљу су уверења и концепти њених чланова учвршћени и лишени потребе за објашњавањем; он схвата да је такво стање

---

⁵⁰ Anon., ‘Revue’.

⁵¹ Anon., ‘Revue’.

⁵² Pishof, ‘Interview’.

практичније од његове позиције.⁵³ Кејв тако признаје вредност „заједници људи који су обједињени истим веровањима – то је дубоко утешна спознаја. Истовремено постоји онај други део мене који од тога жели да побегне главом без обзира”.⁵⁴ Кејв задржава право на критику спрам хришћанске цркве, заузимајући становиште да су проповеди неретко иритантне метафоре, „патетичне и неискрене, засноване на страшним погрешкама у тумачењу библијског текста”.⁵⁵

Кејв се жали: „Проповеди често подразумевају прегршт сувишних патетичних елемената. Понекад оне укључују и експлицитне лажи узроковане чињеницом да свештеници не разумевају *Библију* на адекватан начин.”⁵⁶ Иако веома заинтересован за причу о Христу и остале библијске сегменте, Кејв осећа дубоку озлојеђеност спрам цркве као институције.⁵⁷ Либерално хришћанство је описао као ласкав и изузетно иритантан ентитет лишен интегритета. Исказао је негодовање поводом умекшавања фигуре Христа и његове поруке у покушају да се хришћанство учини пријемчивијим и популарнијим; чак је окривио и недостатак имагинације у погледу Христовог прогона: „Христ ми је говорио кроз Своју изолацију, кроз терет Своје смрти, кроз Свој бес према земаљском, кроз Своју тугу. Чини ми се да је Христ, као жртва помањкања људске маште, био разапет на крсту ноктима оних што су носиоци креативне бљутавости.”⁵⁸

Причајући о јеванђеоским догађајима, Кејв је лamentsирао: „Изливи Његове попут драгуља блиставе имагинације заузврат су остали несхваћени, одбачени, игнорисани, исмејани и омаловажени и, најзад, они могу довести до Његове смрти.”⁵⁹ Религијозне институције делују као антагонистичке силе неспособне да разумеју важност Христових драматичних осећања и имагинативног учинка. Упркос критичким слојевима, Кејв осећа задовољство у ритуалној природи богослужења, јер је у учешћу у њему садржана

---

⁵³ Anon., ‘Nick Caves in to Religion’, *Contact Music* (May 20, 2003), at <http://www.contactmusic.com/new/xmlfeed.nsf/mndwebpages/nick%20caves%20in%20to%20religion>. Accessed 02/02/2010.

⁵⁴ Anon., ‘Nick Caves in to Religion’.

⁵⁵ Alice Hammond, ‘Prince of Darkness Scores a Masterpiece’, *New York Rock* (April, 1997), http://www.nyrock.com/cave_cd.htm. Accessed 02/02/2010.

⁵⁶ James McNair, ‘Interview’, *Mojo Magazine* (March, 1997), http://www.nickcave.com/index.php?option=com_content&task=view&id=60&Itemid=29. Accessed 27/7/09.

⁵⁷ Dave Thompson, ‘Nick Cave, Alphabetically’, *Alternative Press* (April, 1997), at http://www.nickcave.com/index.php?option=com_content&task=view&id=62&Itemid=29. Accessed 02/02/2010.

⁵⁸ Cave, ‘Introduction to the Gospel According to Mark’, p. 245.

⁵⁹ Cave, ‘Introduction to the Gospel According to Mark’, p. 243.

могућност превазилажења земаљских обмана путем духовне медитације. Управо осећање реда и ритуалности Кејву обезбеђује уздизање и већи степен свесности. Ипак, признаје: „Нисам никада имао велике епифаније. Само осећам да је моја дужност да образујем себе у погледу концепта Бога.”⁶⁰

Радије него да узме учешћа у црквеној заједници како би развио и учврстио своју веру, Кејв бира знатно директнију везу са Христом, непосредовану било каквом званичном институцијом. Објаснио је: „Исус Христ је за мене најтајанственија и најузбудљивија фигура.”⁶¹ Ипак, признао је: „Не могу заиста да се ухватим у коштац са идејом васкрсења и безгрешног зачећа. Не могу у то да поверујем. Данас прилично објективно гледам на њега (Исуса, прим. прев).”⁶² Признао је подједнако и да не верује у идеју раја или пакла.⁶³ Своју веру Кејв више базира на обухватној представи о вишој сили него на веровању у појединачне идеје. У изјави која више подсећа на деизам него на популарно хришћанство, он објашњава: „Начелно имам осећај да постоји нека врста божанског на свету, нешто на шта не могу заиста да положим свој прст, али нешто што ме спречава да кажем да ми само умиремо и да је у тој тачки свему крај; спречава ме да тврдим да не постоји никакав виши степен духовности.”⁶⁴ Кејвов лични примерак *Библије* показује веома пажљиву и посвећену студију текста, са изразитим подвлачењима и напоменама на маргинама. На страницама *Јеванђеља по Јовану* он се пита: „ЗАШТО је ВЕРА кључна за вечни живот? Одакле потиче потреба да верујемо?”⁶⁵ Кејвов став према хришћанству обележен је колизијом и колебањем. Године 1994. тврдио је: „Не примећујем да уопште постајем религиозан.”⁶⁶ О својим „сумњивим хришћанским склоностима”⁶⁷ говорио је са дозом аутокритике, описујући себе као изразито заинтересованог, али у квалитативном смислу оскудног учесника у религијским

⁶⁰ Hammond, ‘Cave Digs up Another Winner’.

⁶¹ Anon., ‘Nick Cave Interview’, *Rolling Stone* 689 (August 25, 1994), at http://www.nickcave.com/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=2. Accessed 02/02/2010.

⁶² Mark Mordue, ‘Nick Cave’s Love In’, *Juice Magazine* (May, 1994), at http://www.nickcave.com/index.php?option=com_content&task=view&id=43&Itemid=29. Accessed 02/02/2010.

⁶³ Michael Dwyer, ‘Murder he Said’, *Rolling Stone Australia* (November, 1995), at http://www.nickcave.com/index.php?option=com_content&task=view&id=54&Itemid=29. Accessed 02/02/2010.

⁶⁴ Dwyer, ‘Murder he Said’.

⁶⁵ Barrand and Fox, *Nick Cave Stories*, p. 37.

⁶⁶ Mordue, ‘Nick Cave’s Love In’.

⁶⁷ Stewart Lee, ‘Nick Cave’, *Sunday Times* (September 7, 2003), http://www.stewartlee.co.uk/press/writtenformoney/2003septnick_cavesundaytimes.htm. Accessed 02/02/2010.

обредима. Са таквом искреношћу, каква је често одсутна међу верницима, Кејв је признао: „Не верујем да особа истински верује уколико истовремено не сумња. Моја се вера на неки начин надима и слеже.”⁶⁸ Природа и интензитет Кејвових уверења нису коначне, већ флукутирају у зависности од услова његовог живота. Истакао је да се његов креативни учинак и тематски аспект заснивају на нарочитој форми веровања. Духовну позадину његових песама чини потрага за Богом.⁶⁹ Кејвова се потрага ипак не ослања на приврженост хришћанској заједници, него на личну делатност и реципрочну природу стваралаштва.

*Ана Кеслер и њено одређење Кејвове
„скејтичне и колебљиве” вере*

Ана Кеслер верује да Кејвова веза са Богом посредством креативне имагинације „неминовно осцилира између сумње и сигурности”.⁷⁰ Ово колебање она приписује пре феноменолошком него епистемолошком карактеру вере, са сумњом која проистиче више из личне свесности о Богу него из метафизичке истине хришћанске доктрине.⁷¹ Кеслерова тврди да је Кејв одбацио модел Бога интервенционисте у корист „приказивања божанско-људског сусрета суштински повезаног са људском перспективом” утемељеном на идеји интеракције.⁷² Она сматра да Кејвов религиозни став почива на одбијању интервенционистичке верзије метафизичког Бога.⁷³ Овакву претпоставку Кеслерова гради на Кејвовом одбацивању интервенционистичког образаца који не успева да препозна „сплетеност људске субјективности са божанским”.⁷⁴ Она наглашава да је Кејвов однос са *Новим заветом* пример двосмерне комуникације изведене посредством Христовог живота.⁷⁵ Кејвова феноменолошка веза са хришћанством, како она сугерише, може се видети као „унутрашњи ред”, с обзиром на то да он цени искуствену природу вере више од метафизичког доказа Божјег постојања.⁷⁶ Заиста, Кејвово мишљење о спасењу и божанској потпори

---

⁶⁸ Lee, ‘Nick Cave’, *Sunday Times*.

⁶⁹ Anon., ‘Interview’, *Telemoustique*.

⁷⁰ Anna Kessler, ‘Faith, Doubt, and the Imagination: Nick Cave on the Divine-Human Encounter’, in *Call Me the Seeker: Listening to Religion in Popular Music*, ed. Michael J. Gilmour (New York: Continuum, 2005), p. 80.

⁷¹ Kessler, ‘Faith, Doubt, and the Imagination’, p. 83.

⁷² Kessler, ‘Faith, Doubt, and the Imagination’, p. 80.

⁷³ Kessler, ‘Faith, Doubt, and the Imagination’, p. 81.

⁷⁴ Kessler, ‘Faith, Doubt, and the Imagination’, p. 82.

⁷⁵ Kessler, ‘Faith, Doubt, and the Imagination’, p. 82.

⁷⁶ Kessler, ‘Faith, Doubt, and the Imagination’, p. 84.

наглашавају да Бог не може да промени свет, нити да помогне човечанству у његовим проблемима:

Не мислим да је Божја дужност да људске животе учини бољим, да промени ток догађаја. Бог је највиша супстанца. За нас је немогуће да разумемо ту супстанцу. Људи могу да имају разум, срце, жеље, да једни другима дарују радост телесне природе, али они не поседују оно што је још важније. Свака особа проводи живот у оквиру граница сопствених страсти и проблема. Понекад заиста можемо помоћи једни другима, али постоје догађаји које људски дух једноставно није способан да превазиђе.⁷⁷

Док Кејв сведочи о снази и утешности искуственог Бога посредством личне креативности, он не види Бога као инстанцу која одговара на молитве, способну за интервенцију. Људска интеракција са Богом постоји једино у имагинативној сфери. Према уверењима Кеслерове, физички свет природних закона није царство наше комуникације са Богом. Уместо тога Кејв сугерише да је унутрашњи свет стваралаштва и субјективног искуства сфера божанске интеракције са човечанством.⁷⁸

Ана Кеслер види Кејвову верзију вере као „неминовно зајамчену одређеним слутњама поводом објекта веровања”.⁷⁹ У Кејвовом моделу вере скепса, преиспитивање и неповерење представљају реалне елементе интеракције између човека и Бога. Према томе, ценити човечанство у његовој реципрочној вези са Богом значи убризгати одређену дозу несигурности произашлу из сумњичавости својствене људском роду. Кеслерова даље наставља да поменута сумња, према Кејвовом мишљењу, није пејоративна верзија вере, нити се перципира као слабија од њеног мање попустљивог пандана. Кејв сумњу радије тумачи као облик људске повезаности са Богом, и као део религиозног искуства.⁸⁰ Кејвове ставове Кеслерова пореди са Кантовом идејом да колебање у вери не имплицира неверовање. Лична сумња присутна у Кејвовим стиховима је још увек религиозно искуство, чак и када се његови закључци чине негативним.⁸¹ Он слави неопрезне и нелогичне аспекте хршћанства тврдећи: „Једна од ствари која ме, чини ми се, највише узбуђује у погледу вере у Бога тиче се утиска да је све то помало невероватно, ирационално и неретко апсурдно.”⁸² Кејв објашњава да је хри-

⁷⁷ McNair, ‘Interview’.

⁷⁸ Kessler, ‘Faith, Doubt, and the Imagination’, pp. 86–87.

⁷⁹ Kessler, ‘Faith, Doubt, and the Imagination’, p. 83.

⁸⁰ Kessler, ‘Faith, Doubt, and the Imagination’, p. 83.

⁸¹ Kessler, ‘Faith, Doubt, and the Imagination’, p. 84.

⁸² Anon., ‘Nick Caves in to Religion’.

шћанство све „у имагинацији и мистерији. Ово подједнако важи и за уметност. Тако је цела ова проблематика прилично увезана”.⁸³ Тајна Бога чврсто је сплетена са његовим стваралачким импулсима.⁸⁴ Реципроцитет између Бога и човека и првенство мистерије и сумње у Кејвовом духовном искуству поништава потребу за формалним религиозним структурама: „Спознаја Бога подразумева много лепих и мистериозних ствари, али оно што се зове проповед често није ништа друго до профанација хришћанске вере. Управо зато мислим да је мој пут ка Богу попут путовања усамљене луталице чија је духовна перцепција света утемељена на Сумњи.”⁸⁵

Скепса и овакво колебање не треба да буду срамни. Уместо опскурности и лимитираности креативног процеса (а тиме и Бога), они би требало да буду слављени и пригрљени без икакве интервенције религијских институција.

Активна људска компонента у тој вези са Богом ставља појединце у прилично моћну позицију. Кејв примећује да смо и ми потребни Богу, баш као што је Бог потребан нама.⁸⁶ Упозорава: „Уколико би свет изненада заћутао, Бог би, рашчињен, умро.”⁸⁷ Људски род има способност да порекне и уништи Бога, не посредством нехришћанских мисли и поступака, него кроз креативно ћутање. Кејв исказује захвалност према мистериозности стварања, снази коју она доноси и емоционалној утехи која се њоме задобија. Међутим, он не ступа у дијалог са Богом са позиције слуге; уместо тога он слави имагинативно уздизање дато људима посредством Христовог примера:

Есенцијална хуманост Христа, каква је описана у *Јеванђељу ѿ Марку*, обезбеђује нам одређену врсту обрасца, схематског плана за наше сопствене животе како бисмо пре свега имали нешто чему стремимо, а не нешто што само дубоко поштујемо; нешто што би нас ослободило егзистенцијалне световности много више него што би афирмисало представу да смо понизни и недостојни.⁸⁸

Кејв описује Христа као ослободиоца који „је разумео да смо, будући људска бића, заувек заковани за земљу силом гравитације... Он је нашој имагинацији дао слободу да лети”.⁸⁹ Кејвова станови-

---

⁸³ Anon., ‘Nick Caves in to Religion’.

⁸⁴ Smith, ‘Nick Cave’, p. 49.

⁸⁵ McNair, ‘Interview’.

⁸⁶ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁸⁷ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

⁸⁸ Cave, ‘Introduction to the Gospel According to Mark’, p. 111.

⁸⁹ Cave, ‘Introduction to the Gospel According to Mark’, p. 111.

шта поводом хришћанства предност дају креативности науштрб покорности: „Бог се не проналази у Христу, него кроз Христа.”⁹⁰ Цитирајући *Јеванђеље по Томи*, Кејв истиче да је Божје царство и изван и унутра; отуда и поставља питање зашто нам је црква потребна да бисмо се повезали са Богом када Он већ пребива у нама.⁹¹ Кејв подржава наредни пасаж у којем се наглашавају „индивидуалне душе. Уместо да велича натприродног Бога, свемоћну, свезнајућу и свевидећу силу која постоји негде далеко изнад нас, акценат је овде очевидно стављен на човека. Без њега као медијума, Бог не би имао куда да прође”⁹²

Са Кејвовог становишта, приврженост молитви и понизност заједнице у богослужењу нема особитог смисла. Божја милост не може бити освојена нити би Он могао да интервенише у свакодневном животу; такав став је неплодотворан.

Љубавно лудило и сусрећ са Боџом

Кејв посеже за апсурдношћу и нелогичношћу вере користећи лудило као стваралачко средство. Он употребљава ирационалност и душевне немире како би начинио разлику у односу на све што је земаљско. Кејв објашњава:

Љубавна песма мора бити рођена у царству ирационалног, апсурдног, у области растројства, меланхолије, опсесије, лудила јер љубавна је песма бука саме љубави, а љубав је, наравно, облик лудила. Било да се ради о љубави према Богу или романтичној, еротској љубави, увек се ради о манифестацијама наше потребе да измакнемо разуму, напустимо сопствена чула такорећи... Најзад, љубавна песма постоји да би посредством језика попунила тишину између нас и Бога, да би смањила удаљеност између привременог и божанског.⁹³

Постоји снажна паралела између љубавног лудила/сумње и људске повезаности са Богом – оба се ослањају на ирационалност која је прекид са земаљским. Док представа о љубавној песми може деловати профана, Кејв доживљава љубав као израз људске жеље да, ослобођен разума, буде ближи божанском. Љубавну песму он описује као „саму срж мог специфичног уметничког трагања”⁹⁴

⁹⁰ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁹¹ Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁹² Cave, ‘The Flesh Made Word’.

⁹³ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

⁹⁴ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

Песма заснована на љубавним осећањима перципира се вероватно као најискренији и најдистинктивнији људски дар у препознавању Бога, дар који је и самом Богу потребан: „Бог нам је подарио ову способност како бисмо га говорили и певали јер Бог живи унутар те комуникације.”⁹⁵ У светлу Кејвових идеја о духовном реципроцитету, љубавна песма је божански дар, потврђена од стране Бога као начин очувања Његовог постојања у свету. Док су Кејвове љубавне песме истовремено застрашујуће, окрутне, живописне и каткад грубе, особени морал текстова његових песама не показује се посебно важним за његове религиозне идеје. Само стварање љубавне песме и њени искуствени квалитети су релевантни, а не њихов етички или религиозни садржај. По свој прилици Кејвова ненаклоност према цензурисаној осредњости у разумевању јеванђеља трансформисала се даље у сувопарно и неинспиративно брбљање већине данас актуелних љубавних песама.

Кејв је навео неколико примера модерних стваралаца који увиђају ирационалну меланхолију љубавне песме: Боба Дилана, Леонарда Коена, Вана Морисона, Тома Вејтса, Нила Јанга, Пи Џеј Харви (своју бившу љубав). Такође је величао прикривено лудило песме „Better the devil you know” Кајли Миног. Упркос овим савременим утицајима, његова најинтензивнија инспирација потиче из библијских псалама „који се директно тичу везе између човека и Бога, и препуни су бучног очаја, чежње, ликовања, еротске бруталности какве бих само могао да прижељкујем”.⁹⁶ Тако он поново указује на дубок утицај књижевних квалитета библијских текстова у свом стваралаштву. Кејв подједнако апострофира португалску реч *saudade*, која описује „необјашњив осећај чежње, неименовану и енигматичну жудњу душе”.⁹⁷ Своје намере он такође објашњава путем термина *duende* који је сковао Федерико Гарсија Лорка. Овај концепт упућује на таму, смрт, крв и борбу унутар стварања што Кејв повезује са „језивом и необјашњивом тугом која лежи у срцу одређених уметничких дела”.⁹⁸ Лорка је одредницу *duende* сплео са појмом аутентичности, тврдећи да је то „истински, живи стил крви, најстаријих култура, спонтане креације... начелно, дух саме земље”.⁹⁹ Псалме је Кејв идентификовао као места овакве чежње и тамне моћи. Описује их: „Они су потопљени у *saudade*, натопљени *duende*-ом и окупани свирепим насиљем. На много

⁹⁵ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

⁹⁶ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

⁹⁷ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

⁹⁸ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

⁹⁹ Federico Garcia Lorca, *In Search of Duende*, trans. C. Maurer (London: New Directions, 1988), p. 49.

начина ове песме постале су узор многим мојим још бруталнијим песмама.¹⁰⁰ Кејв верује да истинска љубавна песма пребива у „уклетим просторима чежње” у којима запомаже попут „урлика у празнини, за љубављу и утехом”.¹⁰¹ Аутентичну љубавну песму он тако доводи у везу са тугом, очајом, тамом и борбом.

Премда писање љубавних песама Кејв описује као жвакање „истог избљувка годину за годином”,¹⁰² он глорификује духовни узлет који оне могу да обезбеде. Љубавну песму описује као „вапај онога који је прикован за земљу, за све обично и земаљско, а жуди за висинама, за дизањем ка инспирацији, имагинацији и божанском. Љубавна песма је звук нашег настојања да постанемо боголики, да се ослободимо осредњости и везаности за земљу.”¹⁰³ У средишту лудила и безнадежности праве љубавне песме лежи стваралачка спона са Богом и бег од овоземаљског. Кејвово виђење уздизања је, међутим, све само не ведро. Љубавну песму означава „звуком саме туге”,¹⁰⁴ упозоравајући на оне песме ове тематике које активирају само романсу без бола. Он их описује као непоуздане, омражене песме које „поричу нашу људскост и наше богодано право да будемо тужни”.¹⁰⁵ Меланхолија и туга су тако божанске заоставштине које помажу истинској љубавној песми да уједини човека са Богом. Кејв подједнако напомиње: „Писац који одбија да истражи мрачне пределе срца никада неће бити способан да убедљиво пише о чудима, магији и радостима љубави”.¹⁰⁶ Ову поенту илуструје реминисценцијом на Христа разапетог између два злочинца. Кејв није нарочито импресиониран песмама мржње и ламентира како су их „радио-таласи препуни”.¹⁰⁷ Савремена рок музика, према његовом мишљењу, садржи „често узбуђење, понекад бес, али праву тугу ретко”.¹⁰⁸ Кејв сугерише: „Туга једноставно не доноси новац, нема долара у *duende*-у.”¹⁰⁹ Музичку индустрију он описује као машину која „чини мало више од обасипања груменовима топлих, пудингастих, бебећих избљувача свуда по радио-таласима”; подједнако је описује као место на којем „истинска туга

¹⁰⁰ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

¹⁰¹ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

¹⁰² Jim Sullivan, ‘This Time Back Nick Cave’s Dwelling Mainly on Love’, *Globe* (1998), at http://www.nickcave.com/index.php?option=com_content&task=view&id=68&Itemid=29. Accessed 02/12/09.

¹⁰³ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

¹⁰⁴ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

¹⁰⁵ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

¹⁰⁶ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

¹⁰⁷ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

¹⁰⁸ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

¹⁰⁹ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

није добродошла”.¹¹⁰ Кејвово схватање љубавних песама отуда се не подудара са етиком, профитом или популарношћу. Она за њега представља лудило, таму и ослобођење – јер „светлост Божја се пробија, из дубина, кроз наше ране”.¹¹¹

Кејв се, радије него да описује Христа као чудесног спасиоца, фокусира на његове стваралачке снаге постављајући инспирацију изнад метафизичких претпоставки, верујући да је Христ „дошао да дарује језик, љубав, имагинацију”.¹¹² Музичарева неортодоксна уверења у погледу сотериологије и поништавање значаја црквеног руководства удаљили су га од званичног хришћанства. Кејв се подједнако удаљио од официјелне теологије путем представе о реципрочном односу спрам божанског који подразумева да он уписује Бога у егзистенцију кроз употребу језика. Људска активност је веома значајан елемент Кејвових хетеродоксних схватања. Уместо да се окрене организованој религији као извору значења и утехе, Кејв подмлађивање и утеху налази у самом стваралачком чину. Он трага за заједницом језика како би доживео, искусио Бога.

Закључак

Кејвова духовна уверења супротстављају се традицији, организованиности као таквој и јуриспруденцији. Своја рана учешћа у црквеним обредима описује као удаљене и неинспиративне догађаје проналазећи резонантност у приватним изучавањима библијских текстова. Кејвова спона са *Библијом* је примарно усредсређена на њене подстицајне литерарне квалитете. Имагинација и креативност, а не понизност и морални закони, схваћени су као права стаза ка Богу. Упркос његовим атипичним теолошким закључцима и аверзији према институционализованој вери, корени Кејвове потраге за идентитетом налазе се у тузи и уздизању спрам свега свакодневног посредством духовног приступа писаној речи. Кејв сматра да је Христ фигура ослобођења директно опозитна прихваћеној догми хришћанске цркве. Он се фокусира на Христове имагинативне квалитете радије него на његову натприродну, божанску природу. Поред тога, Кејв изражава сумњу у безгрешно зачеће и васкрсење – он види Христа као духовног ослободитеља који постоји унутар пројеката насталих као резултат стваралачких сарадњи. Кејв подједнако види Бога у необичном смислу, описујући га као инспиративну силу која се не меша у људска дешавања

---

¹¹⁰ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

¹¹¹ Cave, ‘The Secret Life of the Love Song’.

¹¹² Cave, ‘The Flesh Made Word’.

нити захтева морално деловање. Кејв поставља и идеју о реципроцитету, при чему човечанство поседује извесну моћ над Богом будући да може да уништи његово постојање кроз наступ креативног ћутања. Захваљујући својој искуственој повезаности са Богом путем стваралачке инспирације, Кејвова вера постаје искуство променљивости пре него извесности. Кејвови аморални погледи на Бога допустили су очиту употребу насиља и романтичне љубави као духовног узлета над осредњошћу. Поред тога, Кејв не сматра лудило духовне вере негативном манифестацијом; штавише, он се залаже за лудило као родно место праве љубавне песме, као егоистично, насилно растројство, инсистирајући истовремено и на његовим упечатљивим лингвистичким вредностима. Кејвова музика је отуда апотеоза Богом даног језика без обзира на њен са етичког становишта проблематичан садржај. Божанско се, према Кејвовом мишљењу, тако не може пронаћи међу клупама цркве; оно је садржано у самом језику и стваралачком чину.*

Превела с енглеског
Виолета Мићковић

---

* Извор: Zoe Alderton, 'Nick Cave: A Journey from an Anglican God to the Creative Christ', *Literature & Aesthetic: the journal of the Sydney Society of Literature and Aesthetics (SSLA)*, Vol 19, No 2, December 2009, p. 169–186.